

Neil Jeffares, *Dictionary of pastellists before 1800*

Online edition

TROOST, Cornelis

Amsterdam 8.X.1696–7.III.1750

The “Dutch Hogarth” (less plausibly the “Watteau hollandais” in French sources) painted remarkable genre scenes in a curious mixture of pastel, gouache and watercolour. He also made oil paintings (some of his best work), mezzotint engravings, as well as theatrical sets and interior decoration. The son of a goldsmith, in 1720 he married the daughter of an actress. Troost himself initially worked as an actor in Amsterdam (from 1718), turning definitively to painting in 1724. He was a pupil of the portrait painter Arnold Boonen for several years. He married in 1720; of his numerous daughters, Sara (*q.v.*) became a pastelist, while Elisabeth married the collector Cornelis Ploos van Amstel (*q.v.*). Otherwise only Jacobus Buys (*q.v.*) is known to have been a pupil.

Troost developed an individual voice drawing from traditions in seventeenth century Dutch group portraiture. Many of his works illustrate scenes from plays, where his compositions drew on prints after Hogarth and Boucher. His genre scenes were humorous rather than moralistic. His best known work is the series of gatherings of a group of seven men, each of which bears a Latin motto whose initials spell NELRI.

Troost was also a portraitist of note, in oil as well as in his mix of pastel and gouache. He enjoyed high critical reputation in the eighteenth century: La Chesnaye des Bois, in his *Lettres hollandaises* (1750), called him “le premier peintre en Pastel qu'il y ait peut-être en Europe”, which Diderot, borrowing carelessly for his *Voyage en Hollande* (1773), transforms into “Troost, qui inventa le pastel”. By the mid-nineteenth century, when Baedeker discussed the Mauritshuis in his volume on *Belgique et Hollande*, he mentioned the cabinet with 15 Troost pastels “représentant des usages de la première moitié du XVIIIe siècle, sans valeur artistique.” (12e éd., 1885, p. 262).

Niemeijer 1973 remains the standard catalogue of an œuvre which includes a great many variants of individual images executed at different periods and in varied media; it has not been summarised in full below. Niemeijer omits some contemporary sales outside The Netherlands which are listed here (confusions are a particular challenge). Generally only works predominantly in pastel are included below, but it is not always possible to determine this from contemporary auction records or old images (Niemeijer includes a good many “pastels” which in fact contain little of this material; most were omitted from Jeffares 2006). Despite the number of works catalogued, Troost’s pastels appear infrequently at auction.

Monographic exhibitions

Troost 1946: *Cornelis Troost en zijn tijd*, Rotterdam, Museum Boijmans–Van Beuningen, 27.VII.–15.IX.1946

Troost 1993: *Cornelis Troost en het theater: Toneelen van de 18de eeuw*, The Hague, Mauritshuis, 1993. Cat. E. Buijsen & J. W. Niemeijer

Bibliography

Bénézit; Brieger 1921; Buijsen 2014; Buijsen & al. 1993; G. Charlier, “Diderot et la Hollande”,

Revue de littérature comparée, XXI, 1947, pp. 190–229; Buvelot 2014; Grove; Grijzenhout 1993; Knoef 1947; Roger Mandle, review of Niemeijer 1973, *Master drawings*, XII/3, 1974, pp. 289–91; Michaud 1826; Minneapolis 1971; Niemeijer 1973; Christian Friedrich Prange, *Entwurf einer Akademie der bildenden Künste*, Halle, 1778, II, p. 127, as “Droost”; Scheen 1981; Tarabra 2008, pp. 352ff; Thieme & Becker; Ver Huell 1873

Pastels

J.727.101 ZELFPORTRAIT, pstl, gch./pchl, 65x52, sd ↗ “C. Troost/1745” (Mauritshuis, inv. 194. [J. Tonnenman; Amsterdam, 21.X.1754, Lot 13; De Bruijn; P.D. van Dyl; Amsterdam, 10.I.1814, Lot D30; wed. Van Oosthuysen Rijsenburg-de Jongh; The Hague, 18.X.1847, Lot 335; W. Gruyter; [C. C. J.] de Ridder; Rotterdam, 9.IV.1874, Lot 1364; Lamme; acqu.). Exh.: Amsterdam 1867, no. 200. Lit.: Moes 1897–1905, II, no. 8099/3; H. van Hall, *Portretten van Nederlandse beeldende kunstenaars*, 1963, no. 2106–10; Niemeijer 1973, no. 2T repr.; Broos & Van Suchtelen 2004, no. 58 repr.; Buvelot 2004, no. 194 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.104 ZELFPORTRAIT, pstl, 29x23, s (Dozy & al.; Amsterdam, De Vries, 6.V.1902, Lot 393a; clg. V. van Gogh & al., Amsterdam, De Vries, 2.XII.1913, Lot 768; De Vries; Donker en Wiegersma, Amsterdam, De Vries, 11.III.1919, Lot 17; Knepelhout & al.; 9–11.III.1920, Lot 524; kunsthandlung R. W. P. de Vries, Amsterdam, cat. 1924, no. 521; V. van Gogh & al.; Amsterdam, 16.VII.1930, Lot 185; Amsterdam, 22.XII.1931, Lot 289). Lit.: H. van Hall, *Portretten van Nederlandse beeldende kunstenaars*, 1963, no. 2106–9; Niemeijer 1973, no. 11T n.r.

J.727.105 ZELFPORTRAIT, palet in de hand, pstl (J. J. Schreuder-Veen, Villa Huizerhoog; Amsterdam, Schulman, 18–19.X.1898, Lot 567). Lit.: Niemeijer 1973, no. 12T n.r.

J.727.106 ?AUTOPORTAIT, peintre, une palette à la main, pstl, aquarelle, 20.5x17, inscr. verso p.1800 “C. Troost” (Paris, musée Carnavalet, inv. D.9038. Hippolyte Destailler, architecte; Paris, Delestre, Morgan, 19–23.V.1896). Exh.: Paris 1984a. Lit.: Montgolfier 1982, no. 81 repr., attr. [??attr.] Φ?aa

Photo courtesy musée Carnavalet

J.727.109 Lukas AHUYS (1670–1734), pastoor te Amsterdam, zittent in geestelijk gewaad bij een tafel waarop een crucifix, m/u ~grav. B. Bernaerts. Lit.: Niemeijer 1973, no. 17T repr.

J.727.111 Ludolf BACKHUIZEN II (1717–1782), pstl, 24.8x19 (Amsterdam, Rijksprentenkabinet. Legs M. E. van den Brink 1905). Lit.: J. W. Niemeijer, “Twee portretten van Ludolf Bakhuysen de Jonge door Cornelis Troost”, *Bulletin van het Rijksmuseum*, x, 1962/4, p. 148 repr.; Niemeijer 1973, no. 19T n.r.

J.727.112 ~study for drawing (Rijksmuseum cat. 1960 no. 418B. Legs M. E. van den Brink 1905). Lit.: Niemeijer 1973, no. 18S repr.

J.727.113 Hermannus BOERHAAVE (1668–1738), botanist, pnt, sd 1735 (Rijksmuseum cat. 1921, no. 2325A). Lit.: Niemeijer 1973, no. 21S repr.

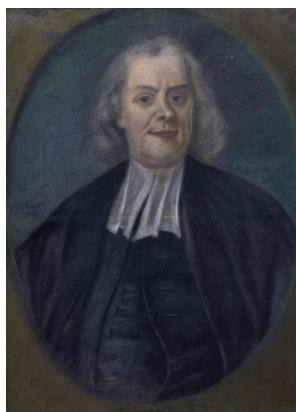
J.727.114 ~repl., pstl/pchl, 53x40, sd 1739 (The Hague, 20–21.IV.1926, Lot 379). Lit.: Niemeijer 1973, no. 35T

J.727.115 ~cop., pstl, 29.8x23.7 (Rotterdam, Museum Boijmans van Beuningen. P.V. V. J. de Ridder; Rotterdam, Lamme, 9.IV.1874, Lot 1368; Dr E. van Rijkevorsel, Rotterdam; Erasmus Stichting 1935). Lit.: Cat. Mus. 1937, p. 50, no. 446a; G. A. Lindboom, *Iconographia Boerhaavia*, 1963, p. 23, no. 45; Niemeijer 1973, no. 21S-g; rKD repr. Φκ

J.727.117 ~cop., pstl (Amsterdam, Maatschappij t. beev. d. Geneeskunst). Exh.: Amsterdam 1949, no. 17. Lit.: Niemeijer 1973, no. 21S-h

J.727.118 ~cop., in black coat within painted ov., pstl/ppr, 53.5x40, inscr. ↗ “C. Troost/1750” (Chester, Bonhams, 5.VI.2013, Lot 332 repr., attr., est. £500–700; Chester, Bonhams, 5.IX.2013, Lot 248 repr., attr., est. £250–350) φκ

~numerous versions in other media

J.727.121 Carel Cornelisz. BOUMAN (1673–1747), marchand du tabac, dans son bibliothèque, pstl, gch./ppr, 63.5x52, sd “C. Troost 1739” (Rijksmuseum inv. SK-C-1193). Legs Mej-Boman 1893: Koninklijk Oudheidkundig Genootschap; dep. 1928). Exh.: Rotterdam 1946, no. 81 n.r. Lit.: Moes 1897–1905, I, no. 986; Niemeijer 1973, no. 39T repr.; Thiel 1976 Φσ

Photo courtesy Rijksmuseum

J.727.124 Jan de BRUIJN (1681–1742), makelaar in verfstoffen te Amsterdam, pstl, 55x44, s (Dr C. J. G. de Bruyn Kops, Blaricum, 1973). Lit.: Niemeijer 1973, no. 41S repr. φ

J.727.126 Jacob da CARPI (1685–1755), zittend aan tafel, tekenend, pstl, 53.7x65 (H. de Wacker van Zon; Amsterdam, 26.X.1761, Lot 353; Goll). Lit.: Niemeijer 1973, no. 43T n.r.

J.727.127 Jacobus COVIJN (1696–1734), predikant te Hattem, Vianen, Dordrecht, Amsterdam, pstl, 30x22 (C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot U27; Josi. F. A. van Scheltema & al.; Amsterdam, F. Muller, 11.VI.1912, Lot 643). Lit.: Niemeijer 1973, no. 45T n.r.

J.727.128 Dirck DALENS III (1688–1753), artist, with his 2nd wife (≈ 1724), née Maria Schaack (1698–1766) and their children Anna (1725–), Willem (1737–1760) and Jacobus (1741–1763), pstl/ppr., 73x59, sd “C. Troost 1746” (Rijksmuseum inv. SK-A-3745. Jhr C. H. C. A.

van Sypesteyn, Loosdrecht; B. Houthakker; acqu. 1949). Exh.: Rotterdam 1978, no. 78 repr. Lit.: Niemeijer 1973, no. 128T repr.; Thiel 1976 Φσ

Photo courtesy Rijksmuseum

J.727.131 Floris DRABBE (1676–1742), kapitein burgerwacht, Leiden; kunstverzamelaar, pstl/ppr, 60x50, sd 1739 (Leiden, Stedelijk Museum de Lakenhal, S4852. Mevr. Drabbe, Leiden, 1850; Dr J. C. Drabbe, Leiden, 1873. C. Kneppehlhout, Stowy Castle, poolsville, Maryland, 1973). Lit.: Moes 1897–1905, I, no. 2135; Niemeijer 1973, no. 47T repr.; Buvelot 2014, fig. 5 φ

J.727.133 Jacob Michielsz. ELIAS (1698–1750), advocaat te Amsterdam op de Keizersgracht, zijn zus Margaretha Elias [(1702–1758), ≈ 1753 Wijnand Wiltens], met bediende en hond, pstl, ink, gch./ppr, 58.5x69.5, sd ≈ “C. Troost/1737” ((PArnoldus Adrianus) van Tets [(1738–1792); zijn dochter Johanna Wilhelmina, ≈ 1796 Mattheus Hendrik] Geraerds Thesingh [(1767–1855)]; desc.: Holland PC 2001; New York, Christie’s, 28.I.2021, Lot 72 repr., est. \$15–25,000, \$37,500). Lit.: rKD n.r. φv

J.727.134 Jan Ham van den ENDE (1679–1747) with his wife (≈ 1713), née Sara Adriana Noodt (1692–1759) and son Gerard Abraham van den Ende (1726–1788), pstl/ppr, 64x78, sd ≈ “C. Troost 1737” (PC 1946). Exh.: The Hague 1921; Rotterdam 1946, no. 97 n.r. Lit.: Niemeijer 1973, no. 129T repr. Φ

J.727.136 Simon FOKKE (1712–1784), pstl, 1722 (C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot U22, f5; Fokke. Kunsthandel R. Weigel, Leipzig, 1861, no. 4467, 3.5 thaler). Lit.: Niemeijer 1973, no. 51T n.r. n.r.

J.727.137 Lambert Hermansz. ten KATE (1674–1731), korenkoper, geleerde, taalkundige, pstl, 29x23 (Haarlem, Teylers Museum, inv. PP 0695. Amsterdam, van der Schley, de Vries, 14.III.1808, no. 12; acqu.). Lit.: Niemeijer 1973, no. 57T repr. φ

J.727.139 Pietro Antonio LOCATELLI (1721–1764), pstl (Bergamo, Museo Communale. Locatelli; Amsterdam, 21.VIII.1765, Lot 137; conte Alfredo Lochis, Crocette di Mozzo). Lit.: Niemeijer 1973, no. 60T n.r.

~grav.

J.727.141 Jan Jacob MAURICIUS (1692–1768), Gouverneur-generaal van Suriname, pstl, gch./ppr, 73x58, sd “Cornelis Troost. Amsterdam 1741” (Rijksmuseum inv. SK-A-4060. Antoine Breton, Paris, c.1935; Jean Breton, Grenoble, Acqu. 1961). Lit.: J. Offerhaus, “Het spel der vergissing”, *Oud Holland*, LXXVII, 1962, p.113–25 repr.; Niemeijer 1973, no. 62T repr.; Thiel 1976; Liotard 1985, fig. 27 Φ

J.727.144 Pieter van der NOLK (1706–1764), of Amsterdam, pstl, 60x48, c.1740 (PC). Lit.: G. J. van der Meer Mohr, *Delineavit et sculptit*, XXIX, XII.2005, pp. 66, 67 φ

J.727.146 Cornelis PLOOS VAN AMSTEL (1726–1798), collector, the artist's son-in-law, in profile, to right, cr. clr, heightened white/bl. ppr, 14.3x11.6, sd ↗ “C. Troost 1746” (British Museum 1941.0510.125. H. M. Calmann; acqu. 1941 H. L. Florence fund). Lit.: Niemeijer 1973, no. 65T n.r. φ

J.727.148 Cornelis PRONK (1691–1759), ?pstl (M. Feitama, J. van Vollenhoven; Amsterdam, Posthumus, Voorhoeve, 2.IV.1794, Lot 57; J. de Bosch). Lit.: Niemeijer 1973, no. 67T n.r.

J.727.149 Andries SCHOEMAKER (1660–1735), pstl (L. J. Hansen; Amsterdam, Roos, Engelberts, 6–7.IX.1859, Lot 348, anon.; Roos. J. J. graaf Nahuys; M. Th. C. N. Nahuys). Lit.: Niemeijer 1973, no. 69T n.r.

J.727.15 Gerrit SCHOEMAKER (1692–1736) , zittende in eene kamer, pstl (L. J. Hansen; Amsterdam, Roos, Engelberts, 6–7.IX.1859, Lot 348, anon.; Roos. J. J. graaf Nahuys; M. Th. C. N. Nahuys). Lit.: Kraam 1856; Moes 1897–1905, II, no. 6967; Niemeijer 1973, no. 70T n.r.

J.727.151 Aert SCHOUMAN (1710–1792), pstl (A. Schouman, Dordrecht, 1765). Lit.: C. Ploos van Amstel, *Vaderlandsche letteroefeningen*, 1792; H. van Hall, *Portretten van Nederlandse beeldende kunstenaars*, 1963, no. 1894–14; Niemeijer 1973, no. 69T n.r.

J.727.152 Adam SILO (1674–1760), Marinemaler, pstl/ppr, 32.1x25.2, sd ↗ “C. Troost fecit”, 1733 (Hamburg, Kunsthalle, inv. 22588. Ploos van Amstel; Amsterdam, Schley, Roos, 3.III.1800, Lot U26; Josi). Lit.: Moes 1897–1905, II, no. 7196/1; H. van Hall, *Portretten van Nederlandse beeldende kunstenaars*, 1963, no. 1930–5; Niemeijer 1973, no. 73T repr. φ

J.727.153 Pieter TANJE (1706–1761), pstl, 23x21.7 (P. Tanje; Amsterdam, Van Eyk, 7.XII.1761, Lot 433; J. van der Marck; Amsterdam, De Winter, Yver, 29.XI.1773, Lot T1812; Vollenhove; ?J. Verbeek; Leiden, Heyligert, 26.X.1778, Lot A12; ? Isaac Nepveu; Amsterdam, v.d. Schley, Yver, 23.II.1784, Lot H599; Oets). Lit.: H. van Hall, *Portretten van Nederlandse beeldende kunstenaars*, 1963, no. 2055–5; Niemeijer 1973, no. 77T n.r.

J.727.154 Jeronimus TONNEMAN (1687–1750), pstl, gch./ppr bl., 62.4x48.7, sd ↗ “C. Troost 1736” (Amsterdam Museum, inv. TA 40962. London, Sotheby's, 14.XII.1992, Lot 320 repr., est. £3500–5000, £9400) φ

Photo courtesy Sotheby's

J.727.157 Cornelia TROOST (1723–a.1750), pstl (Diederick baron van Leyden; Amsterdam, Schley, Spaan, 13.V.1811, Lot W39). Lit.: Niemeijer 1973, no. 79T n.r.

J.727.158 Elisabeth TROOST (1730–1790), pstl, 39x31.2, sd 1736 (Weimar, Staatliche Kunstsammlungen, Schloßmuseum, inv. KK1569. C. Ploos van Amstel; ?Amsterdam, Roos, De Vries, Brondgeest, 1.III.1819, Lot R29. J. Gigoux; Paris, Féral, 20.III.1882, Lot 477). Lit.: Niemeijer 1973, no. 81T repr.

J.727.159 ?Mlle TROOST, allégorie de l'Été, cr. clr, pstl/ppr bl., 39.4x28.1, sd ↗ “C. Troost/174.” (Frankfurt-am-Main, Städelischen Kunstinstitut, graphische Sammlung, inv. 2899). Exh.: Frankfurt 2000, no. 105 repr. Lit.: Niemeijer 1973, no. 97T, as fille de l'auteur φφ

J.727.161 ?Hendrik VERSCHURING (1697–1769), his wife (φ 1721), née Amaranta van der Esch (–1782), and their daughter Anna Adriana (1726–1792), pstl, 51x66.1, sd 1743 (PC). Lit.: Moes 1897–1905, II, no. 8435; Niemeijer 1973, no. 137S

Carel Wouter VISSCHER, pstl (Amsterdam, 10.XII.1878, Lot 8535, as by Troost). Lit.: Moes 1897–1905, II, no. 8535/1, as by Troost; Niemeijer 1973, p. 408, ??Troost, subject is adult [r. Velthoven]

J.727.163 Pieter VLAMING (1686–1734), dichter, pstl/ppr, 22x19.8 (Haarlem, Teylers Museum, inv. PP 1255. Amsterdam, 20.I.1772, Lot E426, f6, with 424–25; Yver; J. van der Marck; Amsterdam, 29.XI.1773, Lot W2040, f6 with others; Maarseveen; W. Ph. Kops; Amsterdam, 14.III.1808, Lot 12). Exh.: Amsterdam 1952, no. 236. Lit.: Moes 1897–1905, II, no. 8594; Clara Bille, *De tempel der kunst van het kabinet van den heer Braamcamp*, Amsterdam, 1961, II, p. 182; Niemeijer 1973, no. 103T repr. φ

~grav. J. v. d. Streng 1734

J.727.166 Onbekende man, pstl, 36.5x29.5, sd 1732 (J. van Poppelendam Amsterdam, 11.VI.1899, Lot 421). Lit.: Niemeijer 1973, no. 178T

J.727.167 Onbekende, pstl, 36x29, sd 1738 (S. W. Josephus Jitta; Amsterdam, 15.II.1898, Lot 308). Lit.: Niemeijer 1973, no. 170T

J.727.168 Een zittende heer, pstl, 61x49.5, sd “C. Troost 1739” (Amsterdam, Koninklijk Oudheidkundig Genootschap). Exh.: Amsterdam 1934, no. 50 n.r.

J.727.169 Jong negerknechtje, pstl/bl. ppr, 37.3x26.3, sd “Troost 1747” (Amsterdam, Rijksprentenkabinet, inv. 1966:16. ?A. van Broyel; Amsterdam, 30.X.1759, Lot 692, “een Moorenkop met Crajon”, Df1.5; Smit. ?C. Zonne; Rotterdam, 20.VII.1768, Lot C52, “een Moorenkop”. ?P. Calkoen; Amsterdam, 10.IX.1781, Lot B120, Df1; Duflinis [?de Flines]. ?H. Verdonk & al.; Rotterdam, 30.IX.1811, Lot M24. M. W. Vieweg, Leeuwarden. Dr A. Wassenbergh, Leeuwarden). Lit.: Niemeijer 1973, no. 180T repr. φ

J.727.171 Oud man, pstl (C. Troost & al.; Amsterdam, 16.III.1750, Lot 5, Df/38; Slegenthorst). Lit.: Niemeijer 1973, no. 579T n.r.

J.727.172 Manshooft na 't leven met grys hair en een grote baard, ?pstl (P. Tanjé & al.; Amsterdam, 7.XII.1761, Lot L3, Df/3.5; J. ter Steen). Lit.: Niemeijer 1973, no. 587T n.r.

J.727.173 Filosoof rustende met zyn hand op een boek, pstl G. Schroder Amsterdam, 20.II.1764, Lot 136, Df/10; Buis). Lit.: Niemeijer 1973, no. 588T n.r.

J.727.174 Oud mannet een gryze baart en een hand op de bybel, pstl (P. Tanjé & al.; Amsterdam, 7.XII.1761, Lot 264, Df/1.9; Dilignon [Dulignon]). Lit.: Niemeijer 1973, no. 154T

J.727.175 Heer rustend op zijn rechterarm, pstl (M. Elgersma & al.; Amsterdam, 24.III.1766, Lot C286, Df/1.18; Zweerts). Lit.: Niemeijer 1973, no. 166T

J.727.176 Een ruiter, pstl (?Amsterdam, 19.XI.1764, Lot 883, Df/1; Troost. M. Elgersma & al.; Amsterdam, 24.III.1766, Lot C285. Amsterdam, 10.III.1777, Lot B139, Df/1; Yver. Amsterdam, 19.I.1778, Lot 181, Df/2.1; Yver). Lit.: Niemeijer 1973, no. 865T n.r.

J.727.177 Predikant, levensgrootte, uitvoerig, pstl (J. Verbeek; Leiden, 26.X.1778, Lot A1). Lit.: Niemeijer 1973, no. 153T

J.727.178 Oud man met grijze baard, pstl, 38.1x28 (H. de Leth; Amsterdam, 30.IX.1766, Lot 2. P.C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot 73, Df/4.5; C Buys). Lit.: Niemeijer 1973, no. 586T n.r.

J.727.179 Staande heer bij een tafel met enige boeken, verder een brandend vuur, pstl (Amsterdam, 29.IV.1817, Lot C20). Lit.: Niemeijer 1973, no. 167T

J.727.180 Heer met een hoed met pluuim, pstl (Aert Schouman; The Hague, 10.XII.1792, Lot 1043). Lit.: Niemeijer 1973, no. 171T

J.727.1802 Old man's head, with a white beard, life size, finely painted, in crayons (Greffier François Fagel; London, Thomas Philipe, 23.V.1799, Lot 441, 7s.; Thomas Philipe)

J.727.1803 Old man in meditation, half length, finely painted, in crayons (Greffier François Fagel; London, Thomas Philipe, 23.V.1799, Lot 442, 7s.; Thomas Philipe)

J.727.181 Heer zittende aan tafel, waarop een ham, brood en een wijnfles; in zijn rechterhand heeft hij een roemer met wijnm in de andere het hielte can een ham, pstl (Is. Tirion; Amsterdam, 18.IX.1769, Lot E362. C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot U21, Df/7; Fergusson. D. van Dyl; Amsterdam, 10.I.1814, Lot D9). Lit.: Niemeijer 1973, no. 562T n.r.

J.727.182 Jongen met druiven, pstl, ov., s "C.T." (J. J. van Noppen & al.; Amsterdam, 22-

28.IV.1947, s.n., p. 25). Lit.: Niemeijer 1973, no. 185T n.r.

J.727.183 Onbekende heer, pstl, watercolour, 49x36 (Dordrecht, 26–28.XI.1957, Lot 327). Lit.: Niemeijer 1973, no. 173T

J.727.184 Le buveur, pstl, 60x49 (London, Christie's, 18.IV.1967, Lot 65, 120 gns). Lit.: Niemeijer 1973, no. 571T n.r.

J.727.185 Jeune homme, pstl/pchm, 28.3x20.9 (?S. W. Josephus Jitta; Amsterdam, 15.II.1898, Lot 309; P. & N. de Boer. New York, Sotheby's, 10.I.1995, Lot 136 repr., est. \$4500–6000, b/i; Amsterdam, 15.XI.1995, Lot 211 repr., est. Df/6–8000; Df/5000). Lit.: Niemeijer 1973, no. 184T Φ

Photo courtesy Sotheby's

J.727.1852 Man holding a book, seated by a table in an interior, pstl/bl. ppr, 61x51 (Chicago, Freeman's, Hindman, 15.XI.2004, Lot 638 repr., as German sch., est. \$200–300, \$100 [new attr., ?] φαν

J.727.188 Lady in a blue dress, seated on a bench, pstl, gch./ppr, 66x52, sd 1740 (Zürich, Philippe Schuler, 20–23.VI.1989; Schlüchte-Bergen Kunsthandel, Amsterdam, 1990–93). Lit.: Weltkunst, 1989, pp. 1694, 1700 repr.; 1990, p. 501 repr. φ

J.727.19 Vrouw, pstl, 39.5x25.5 (J. Tonneman, Amsterdam, 21.X.1754, crayon tekeningen no.

11, D/29.5; H. de Leth). Lit.: Niemeijer 1973, no. 203T n.r.

J.727.191 Dame, zynde een bortstuk, es in 't hair gekapt, pstl (Amsterdam, 9.XII.1776, Lot A40). Lit.: Niemeijer 1973, no. 204T n.r.

J.727.192 Vrouw, karslicht, pstl (Rotterdam, 1.III.1779, p. 13, Lot 14, Df/24; Lokhorst). Lit.: Niemeijer 1973, no. 200T n.r.

J.727.193 Vrouw hooft, pstl (wed. van Oosten de Bruyn; Haarlem, 8.IV.1800, Lot B23). Lit.: Niemeijer 1973, no. 206T n.r.

J.727.194 Étude de tête de femme, pstl/ppr bl. (J. A. Bennet; vente p.m., Leiden, C. C. van der Hoek, 1.IV.1829 & seq., p. 127, no. 64a)

J.727.195 Unknown woman, pstl, 34.2x27 (Amsterdam, Koninklijk Oudheidkundig Genootschap. ?Leembrugge; Amsterdam, Roos, Lamme, 5–7.III.1866, Lot 1215; Jonkers. A. W. M. C. Verhuell, as Troost daughter). Lit.: Niemeijer 1973, no. 184T

J.727.196 Jonge vrouw in een park, pstl/pchm, 47.1x34.8 (B. Houthakker, Amsterdam, cat. 1963, no. 53. Dr P. J. Buynsters, Nijmegen, 1973). Lit.: Niemeijer 1973, no. 198T n.r.

J.727.197 Man; & pendant: J.727.198 vrouw, zittend, pstl, 46.5x38, sd ˜ "C. Troost 1737/[?1731]" / "C. Troost" (J. Amsterdam, Goudstikker, 11–26.VI.1927, Lot 70/71; baron Thyssen-Bornemisza von Kászony ,Stichting Schloss Rohonc, Lugano, 1937, no. 427/428; Mme A. W. C. Bentinck van Schoonheten, néé Thyssen-Bornemisza von Kászony 1973). Exh.: Munich 1930, no. 327/328; Düsseldorf 1970, no. 54/55; Paris 1970, no. 52/53 repr. Lit.: Niemeijer 1973, no. 220T/221T, repr. φ

J.727.201 Heer met een juffrouw, pstl (C. Troost; Amsterdam, 5.VI.1750, Lot 15). Lit.: Niemeijer 1973, no. 243T n.r.

J.727.202 Familiestuk, pstl (C. Kruseman, Van der Dussen van Zouteveen & al.; Amsterdam, 16.II.1858, Lot 270). Lit.: Niemeijer 1973, no. 257T n.r.

Religious pastels

J.727.204 Christuskop, in profiel, chlk, watercolour, 28x20.5, sd "C. Troost 1734" (Haarlem, Teyler's Museum, inv. T024. ?A. Schouman; Den Haag, 10.XII.1792, Lot 1024). Lit.: Niemeijer 1973, no. 469T repr., as pstl φ

J.727.206 Maria, borstbeeld, pstl/bl. ppr (N. van Bremen; Amsterdam, 15.XII.1766, Lot E406; Df/1.12; Overbeek). Lit.: Niemeijer 1973, no. 462T n.r.

J.727.207 Vierge et l'Enfant Jésus, accompagnés de plusieurs chérubins, pstl, rnd. (Paris, Basan, 8–15.III.1784, Lot 130)

J.727.208 =?pstl, watercolour (Amsterdam, 28.IV.1783, Lot 206). Lit.: Niemeijer 1973, no. 464T n.r.

J.727.209 Présentation de l'enfant Jésus au Temple, pstl, pierre noire/ppr bleu, 43.8x55.5, sd "C.TROOST.1744" (Louvre inv. 23054. P. Testas de j.; Amsterdam, 29.III.1757, Lot 2, Df/70; H. de Leth. Amsterdam, 18.IV.1759, Lot 39. H. Verschuurding; Amsterdam, 28.I.1771, Lot W1636, Df/6. Amsterdam, 30.XI.1772, Lot 213. N. Marcus; Amsterdam, 15.III.1779, Lot A15, Df/2.15; Coclers). Lit.: Lugt 1931, no. H 766; Niemeijer 1973, no. 467T n.r. φ

J.727.211 H. Hieronymus met een lange baard, lezende in een boek, pstl (Is. Nepveu; Amsterdam, 23.II.1784, Lot 1647, Df1.10; Oets). Lit.: Niemeijer 1973, no. 475T n.r.
J.727.212 Heremiet zittende te lezen, pstl (J. Fokke & al.; Amsterdam, 29.VI.1814, Lot 2, Df3). Lit.: Niemeijer 1973, no. 566T n.r.

Mythological, historical pastels

J.727.214 Diana, staandje te halven lijve, in de rechterhand een boog en op de rug een pijlenkoker, pstl (Is. Tirion; Amsterdam, 18.IX.1769, Lot E363. D. Marsbag & al.; Amsterdam, 30.X.1775, Lot K624. J. van Dyk; Amsterdam, 14.III.1791, Lot P64, Df5.5; Nyman). Lit.: Niemeijer 1973, no. 478T n.r.

J.727.215 Het bad van Diana, pstl (M. ten Hove & al.; Amsterdam, 8.IV.1760, Lot A59. J. Is. de Neufville Brants; Amsterdam, 28.III.1829, Lot 13, Df17; Steengracht). Lit.: Niemeijer 1973, no. 479T n.r.

J.727.216 Slapende Venus, pstl (Rotterdam, 30.VI.1783, Lot A94). Lit.: Niemeijer 1973, no. 485T n.r.

J.727.217 De Muziek: een vrouwje met een kindje, by haar eenige muziek instrumenten, pstl, 48.3x63.5 (J. L. Strantwijk; Amsterdam, 10.V.1780, Lot 259, Df20; Fouquet). Lit.: Niemeijer 1973, no. 515T n.r.

J.727.218 Vijf taferelen uit het leven van een lichtemis, pstl (Amsterdam, 14.V.1749, Lot 45, Df125. J. de Vos; Amsterdam, 30.X.1833, Lot BBB, Df35. J. G. baron Verstolk van Soelen; Amsterdam, 22.III.1847, Lot A21, Df136). Lit.: Niemeijer 1973, no. 525T n.r.

J.727.219 Illustratie van La Fontaine, pstl (Amsterdam, 20.I.1772, Lot I.712, Df7.5; Westenkamp). Lit.: Niemeijer 1973, no. 545T n.r.

J.727.220 Een cupido, pstl (D. van Dyl; Amsterdam, 10.I.1814, Lot D36). Lit.: Niemeijer 1973, no. 534T n.r.

J.727.221 Alexander de Grote schenkt Apelles zijn minnares campaspe, pstl, 56x76.2 (C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, crayonnen Lot 69, Df16; Yver). Lit.: Niemeijer 1973, no. 491T n.r.

J.727.222 Dame met cupido en een liedboek, pstl, gch./ppr, 47.5x61.5, sd ▷ "C. Troost./1745" (Mauritshuis. P.N. Albrechts, Amsterdam, 1772; J. W. Heybroek, Rotterdam, 1788; C. C. J. de Ridder, Rotterdam, 1874; S. C. Snellen van Vollenhoven, The Hague, 1876; acqu. 1876). Lit.: Niemeijer 1973, p. 302f, no. 514T; Buvelot 2004, no. 609 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

Theatrical & genre scenes

J.727.226 Krispijn Medicijn, chlk, pstl, watercolour, 34.6x29.2, 1733 (Haarlem, Teylers

Museum, inv. T 028. Wed. J. van Vollenhoven-Feitama; Amsterdam, 2.IV.1794, Lot 56, Df46; W. Ph. Kops; Amsterdam, 14.III.1808, Lot D7, Df40; Hendriks). Exh.: Amsterdam 1927, no. 52; London 1970b, no. 53. Lit.: Niemeijer 1973, no. 385T n.r. φ

J.727.228 Scenes from the play *Beslikte Swaantje en droge Fobert, of de boere rechtbank*, by Abraham Alewijn, 1715 [records of older sales may duplicate a smaller number of versions]:

J.727.229 ~pnt, 1727 (Amsterdam Museum, inv. SA 27928). Lit.: Niemeijer 1973, no. 287S

J.727.230 ~version, pstl, watercolour/pchm, 41.5x54, s "Troost fec.", inscr. "Beslikte Swaantje / voor de puijterveense Regtbank" (?Mme Warneck; Paris, 10–11.V.1905, Lot 117 n.r., as La Justice inégale, composition gravée, ff310. London, Christie's, 22.II.1924, Lot 22. J. Goudstikker Amsterdam, 1928; baron Thyssen-Bornemisza von Kászony, Stichting Schloß Rohonc, Lugano, 1937, no. 427/428; Mme A. W. C. Bentinck van Schoonheeten,née Thyssen-Bornemisza von Kászony 1973. Kunsthandel Hellingman Jonker, Amsterdam; acqu. PC [Naomi and Roger Gordon] 2000; New York, Sotheby's, 30.I.2019, Lot 120 repr., est. \$80–120,000, \$80,000 [= \$100,000]). Exh.: Munich 1930, no. 326; Paris 1970, no. 51 repr.; Boston 2003, no. 13. Lit.: Niemeijer 1973, no. 288T φ

J.727.231 ~version, watercolour, gch., 44x61.7, sd "C. Troost/1736" (?J. W. B. Wuytiers; Utrecht, 17.IX.1792, Lot 1, Df86.10. B. J. Macdonald, New York, 1931. Kunsthandel J. G. Goudstikker, Amsterdam, 1934; acqu. Duke of Westminster PC 2013). Exh.: Amsterdam 1934, no. 49 repr. Lit.: Niemeijer 1973, no. 291T Φσ

J.727.232 ~version, watercolour, gch., 55x63.5, 1741 (Rotterdam, Museum Boijmans-van Beuningen). Lit.: Niemeijer 1973, no. 289S

J.727.233 ~version, watercolour, 1744 (Vienna, Albertina). Lit.: Niemeijer 1973, no. 290T

J.727.234 ~version, pstl (Th. van Duysel; Amsterdam, 11.X.1784, Lot BBB2, Df14). Lit.: Niemeijer 1973, no. 292T n.r.

J.727.235 ~version, pstl (Joseph Vallette; Amsterdam, 26.X.1807, Lot 3; Amsterdam, 28.XI.1808, Lot 1, Df15.10; Spaan. Amsterdam, 27.IV.1847, Lot 25). Lit.: Niemeijer 1973, no. 293T n.r.

J.727.236 ~version, pstl, 53.4x71.2 (A. L. van Heteren, Den Haag, 1752; Den Haag, 1.XII.1817, Lot 180. J. A. J. Carré; Den Haag, 16.VIII.1830, Lot 57. J. G. Baron Verstolk van Soelen; Amsterdam, 22.III.1847, p. 97, Lot A, Df34; Roos). Lit.: Niemeijer 1973, no. 296T n.r.

J.727.237 ~version, pstl (B. Cronenburg & al.; Amsterdam, 22.III.1762, Lot A, Df70; Fouquet). Lit.: Niemeijer 1973, no. 297T n.r.

J.727.238 ~version, pstl (H. M. Ryfsnyder-Fisler; Amsterdam, 28.X.1872, Lot 175, Df18.50; Hopman). Lit.: Niemeijer 1973, no. 298T n.r.

J.727.239 ~version, pstl (H. Fuld, Den Haag; Amsterdam, 30.XI.1920, Lot 799). Lit.: Niemeijer 1973, no. 300T n.r.

~grav. Pieter Tanjé, as De Boerenrechtbank van Putterveen

J.727.240 ~pendant to Niemeijer 1973, no. 293T: De Puiterveense Helleveeg, pstl (Joseph Vallette; Amsterdam, 26.X.1807, Lot 3, with pendant; Amsterdam, 28.XI.1808, Lot 1, Df15.10; Spaan. Amsterdam, 27.IV.1847, Lot 25). Lit.: Niemeijer 1973, no. 313T n.r.

J.727.241 Vertooning van Zwaantje, pstl (C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot U23, Df3.10; Vrijdag). Lit.: Niemeijer 1973, no. 303T n.r.

J.727.242 During the trial [scene from *Beslikte Swaantje*], chlk, gch., pstl/ppr, 41x57 (Moscow, Pushkin Museum, inv. 2995. M. B. Benediktov, Moscow, 1937). Lit.: Данилова 1995, p. 546 repr. φ

J.727.243 Studie voor het Beslikte Swaantje, profiel-portret van Swaantje, pstl, 39.5x28.4 (Leiden, Prentenkabinet der Rijksuniversiteit, inv. 1992. Jhr N. C. de Gyselaer, L.1967). Lit.: J. de Gelder, *Honderd tekeningen van oude meesters*, 1920, no. 56 repr.; Niemeijer 1973, no. 304T n.r.

J.727.244 De liefdesverklaring van Reinier Adriaansz, episode from the play *Jan Claasz of de gewaande dienstaagd* by Thomas Asselijn, 1682, pstl, gch./ppr, 60.5x52, sd ▷ "C. Troost/1737" (Mauritshuis. Jeronimus Tonneman, Amsterdam, 1754; Jan de Brujin, Amsterdam, 1754; desc. Jan Jacob de Brujin, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829). Exh.: Troost 1993, no. 13. Lit.: Brieger 1921, repr. p. 146; Niemeijer 1973, no. 362T repr.; Buvelot 2004, no. 181 repr.; Buvelot 2014, fig. 3 Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.251 Het zingen bij de ster op Dreikoningen, pstl, 36.5x46.5, sd "C. Troost 1738" (France PC 1973). Lit.: Niemeijer 1973, no. 671T n.r.

J.727.252 Het zingen bij de ster op Dreikoningen, pstl, 57x68, sd "C. Troost 1738" (ksth. P. A. Scheen z.j., Den Haag, 1950, exh. Jhr Alfred Boreel. Jkvr. F. I. S. Boreel, den Haag). Lit.: Niemeijer 1973, no. 669T repr.

J.727.253 ~repl., pstl, gch./ppr, 56x74, sd "C. Troost" (Mauritshuis. J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 23.III.1829, Lot 7; De Vries). Exh.: Den Bosch 1992, no. 44; Troost 1993, no. 3. Lit.: Brieger 1921, repr. p. 150; Niemeijer 1973, p. 344f, no. 668T repr.; Buvelot 2004, no. 192 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.256 Het zingen bij de ster op Dreikoningen, pstl (Amsterdam, 14.V.1749, Lot 44, Df110). Lit.: Niemeijer 1973, no. 675T n.r.

J.727.257 Studie vaan een der koningen bij het zingen bij de ster op Dreikoningen, pstl (N. Marcus; Amsterdam, 15.III.1779, Lot E319, Df1; C. Ploos van Amstel with others). Lit.: Niemeijer 1973, no. 676T n.r.

J.727.258 Het zingen bij de ster op Dreikoningen, pstl, 49.5x50.7 (Amsterdam, 21.VIII.1799, Lot 1, Df31; J. de Bosch). Lit.: Niemeijer 1973, no. 672T n.r.

J.727.259 Het zingen bij de ster op Dreikoningen, pstl, watercolour, 50x62 (J. de Vos; Amsterdam, 22.V.1883, Lot 519, Df110; Muller). Lit.: Niemeijer 1973, no. 673T n.r.

J.727.260 Saartje Jans ten huwelijk gevragd, episode from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, pstl, gch./ppr, 61x48.5, sd "C. Troost/1738" (Mauritshuis. Jeronimus Tonneman, Amsterdam, 21.X.1754, Lot 5, Df515; Jan de Bruijn, Amsterdam, 1754; desc. Jan Jacob de Bruijn, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 23.III.1829, Lot 3, Df100; De Vries; acqu. 1829). Exh.: Munich 1958, no. 210; Troost 1993, no. 12; Washington 1996, p. 46. Lit.: Brieger 1921, repr. p. 148; Niemeijer 1973, p. 255f, no. 346T; Buvelot 2004, no. 180 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.263 =?Scène de comédie, trois hommes autour d'une table, une femme derrière (Neyman; Paris, Basan, 8–11.VII.1776, Lot 884, 220 livres avec Scène de Sarot)

J.727.264 Scène de la comédie hollandaise de Sarot, deux figures dans l'intérieur d'une chambre, cr. clr, 51x43 (Neyman; Paris, Basan, 8–11.VII.1776, Lot 883, 220 livres avec Scène de comédie)

J.727.265 Episode from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, pstl, watercolour, 47.5x36.5 (Château-Thierry, musée Jean de La Fontaine). Lit.: Niemeijer 1973, no. 349T n.r.

J.727.266 Die ontdekking van Jan Claasz, episode from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, pstl, gch./ppr, 61x48.5, sd "C. Troost/1738" (Mauritshuis. Jeronimus Tonneman, Amsterdam, 1754; Jan de Bruijn, Amsterdam, 1754; desc. Jan Jacob de Bruijn, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829). Exh.: Munich 1958, no. 210 n.r.; Troost 1993, no. 14. Lit.: Brieger 1921, repr. p. 148; Niemeijer 1973, p. 255f, no. 379T; Buvelot 2004, no. 182 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.269 Die bedrogen rivalen, episode from the play *Arlequin, tovenaar en barbier* by Willem van der Hoeven, 1730, pstl, gch./ppr, 62x50, sd "C. Troost/1738" (Mauritshuis; loan: J. Paul Getty Museum, Los Angeles, 2002–22, inv. L.2002.63.2. Jan Jacob de Bruijn, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829). Exh.: Troost 1993, no. 9; Los Angeles 2022. Lit.: Niemeijer 1973, p. 239, no. 282T; Buvelot 2004, no. 183 repr. Φσ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

~variant, geh./ppr, 26.6x24.5, sd "C. Troost" (Abraham van Broyel; Amsterdam, 30.X.1759, Lot 122; Smit. Jacob de Vos; Amsterdam, 30.X.1833; Buffa. Mrs Robert Ritton; Amsterdam, Christie's, 1983, Lot 131; A. M. van den Broek; New York, Sotheby's 25.I.2023, Lot 85 repr.). Lit.: Niemeijer 1973, p. 239, no. 283T [not pastel]

J.727.272 Scene from *Het verliefde Bregje*, gch., pstl/pchm, 59x82, sd "C. Troost p 1734" (Moscow, Pushkin Museum, inv. 2887. G. Braemcamp; Amsterdam, 31.VII.1771, Lot 231, Df200; C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot 70, Df40; I. Smit. M. B. Benediktov, Moscow, 1937). Lit.: Niemeijer 1973, no. 437T repr.; Данилова 1995, p. 546 repr. φ

J.727.274 Godefroy en zijn knecht verjagen in vermomming hopman Ulrich, episode from the play *Hopman Ulrich of de Bedrige Gierigheid* by Willem van Paffenrode, 1661, pstl, gch./ppr, 55.5x72.5, sd → "C. Troost/1738" (Mauritshuis, inv. 184; loan: J. Paul Getty Museum, Los Angeles, 2002–22, inv. L.2002.63.1. Johan van der Marck; Amsterdam, De Winter & Yver, .VIII.1773, Df56. J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829). Exh.: Troost 1993, no. 9; Los Angeles 2022. Lit.: Niemeijer 1973, p. 251f, no. 329T; Buvelot 2004, no. 184 repr.; Buijsen 2014, fig. 3. Related to Hogarth print Φσ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

~grav. Houbraken

J.727.278 ~study for Arlequin als barbier, pstl, 29.5x21.5 (Amsterdam, Rijksprentenkabinet, inv. 1958.143. Brussels, 6.x.1920; H. E. ten Cate & al.; Amsterdam, 14–18.IV.1958, Lot 165). Lit.: Niemeijer 1973, no. 284T repr. φ

J.727.279 Kermisvreugd der kinderen [kermesse d'enfants], pstl, 49.5x50.7, 1738 (Amsterdam, 21.VIII.1799, Lot 2, Df11; Grimper). Lit.: Niemeijer 1973, no. 678T

~grav. J. Houbraken

J.727.281 ~cop. Sara Troost. Lit.: Niemeijer 1973, s.no. 678T repr.

J.727.282 ~étude d'enfants, lavis gris, gch., pstl/ppr, 25x19.2 (Paris, Christie's, 29.III.2012, Lot 73 repr., est. €8–12,000, b/i) φσ

J.727.284 De liefdesverklaring van Reinier Adriaansz, episode from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, by Thomas Asselijn, pstl, 48x37, sd 1739 (Paris, musée des Arts décoratifs, inv. D 386. ?J. Is. de Neufville Brants; Amsterdam, 28.III.1829, Lot 11, D/25; Steengracht. Neville D. Goldsmid; Paris, 25.IV.1876, Lot 176 bis, Fr145; Jules Maciet; don 1880). Lit.: Niemeijer 1973, no. 351T repr. φ

J.727.286 =?pstl (Jacques de Roore; Den Haag, 4.IX.1747, Lot 131, Df39; Van der Marck). Lit.: Niemeijer 1973, no. 352T n.r.

J.727.287 ~pendant, another scene from same play, pstl, gch., 37.2x30.6 (Paris, musée des Arts décoratifs, inv. D 385. ?J. Is. de Neufville Brants; Amsterdam, 28.III.1829, Lot 12, Df14; Steengracht. Neville D. Goldsmid; Paris, 25.IV.1876, Lot 164 quat, Fr475; Jules Maciet; don 1880). Lit.: Niemeijer 1973, no. 370T n.r.

~grav. A. Delfos

J.727.289 De liefdesverklaring van Reinier Adriaansz, episode from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, pstl, gch./ppr, 27.5x26.3, sd "C. Troost 1739" (J. Z. Mazel, Den Haag; D. M. Alewijn; Amsterdam, 16.XII.1885, Lot 95, Df100. W. H. A. Mazel, Den Haag, 1973. PC 2012). Lit.: Niemeijer 1973, p. 255f, no. 363T repr.; Buvelot 2014, fig. 4 φ

J.727.291 De liefdesverklaring van Reinier Adriaansz, episode from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, pstl, gch./ppr, 56.3x44.5, c.1740 (PC 2014). Lit.: Buvelot 2014, fig. 1 φ

~grav. Troost. Lit.: Buvelot 2014, fig. 2

J.727.294 Scene from *Jan Claasz of de gewaande dienstmaagd*, pstl, gch./pchr, 49.2x37.4 (New York, Morgan Library, inv. 1986.115. Amsterdam, Sotheby's, 1.XII.1986, Lot 153 repr., est. Df10–15,000, Df/20,000; acqu. as don Mrs Charles Wrightsman) φ

Four episodes from the play *De ontdekte schijnendug* by David Lingelbach, 1687:

J.727.297 ~I:ii: De geveinsde droefheid van Geertruy bij vertrek van haar man Filbert, pstl, 61x48.4 (Jeronimus Tonneman; Amsterdam, 21.X.1754, Lot 1; Harencarspel. Amsterdam, 11.V.1756, Lot 199–202, Df640 Yver, for Johan van der Marck; Amsterdam, De Winter & Yver, 25.VIII.1773, Lot 1, Df/1000 with three others; J. D. Neyman. Amsterdam, 16.VIII.1797, Lot 1, Df62; De Vos [Delfos]. A. Delfos & al; den Haag, 10.VI.1807, Lot 66, Df340. PC 2019). Lit.: Niemeijer 1973, p. 273, no. 397T n.r. φν

J.727.298 ~cop. Sara Troost, gch. Lit.: Niemeijer 1973, p. 272 repr.

J.727.299 ~II:v: Volkert en Geertruy in het speelhuis, terwijl Filbert en zijn knecht Joris, als muzikanten verkleed, toeziend, pstl, 61x48.4, sd "C. Troost 1739" (Jeronimus Tonneman; Amsterdam, 21.X.1754, Lot 2; Harencarspel. Amsterdam, 11.V.1756, Lot 199–202, Df640 Yver, for Johan van der Marck; Amsterdam,

De Winter & Yver, 25.VIII.1773, Lot 1, Df1000 with three others; J. D. Neyman. Amsterdam, 16.VIII.1797, Lot 2, Df52; J. de Bosch [Delfos]. A. Delfos & al; den Haag, 10.VI.1807, Lot 66, Df340. PC 2019). Lit.: Niemeijer 1973, p. 273, no. 398T n.r. φν

J.727.3 ~cop. Sara Troost, gch. Lit.: Niemeijer 1973, p. 272 repr.

J.727.301 ~III:i: de dienstmaagd Belitje maakt plezier met haar vrijer Dirk, pstl, 61x48.4 (Jeronimus Tonneman; Amsterdam, 21.X.1754, Lot 3; Harencarspel. Amsterdam, 11.V.1756, Lot 199–202, Df640 Yver, for Johan van der Marck; Amsterdam, De Winter & Yver, 25.VIII.1773, Lot 1, Df1000 with three others; J. D. Neyman. Amsterdam, 16.VIII.1797, Lot 3, Df52; J. de Bosch [Delfos]. A. Delfos & al; den Haag, 10.VI.1807, Lot 66, Df340. PC 2019). Lit.: Niemeijer 1973, p. 273, no. 399T n.r. φν

J.727.302 ~cop. Sara Troost, gch. Lit.: Niemeijer 1973, p. 273 repr.

~grav. J. Houbraken

J.727.304 ~III:iv: De ontdekking van Volkert in de mand [the discovery of Volkert in the laundry basket], pstl, gch./ppr, 60.5x49, sd ↗ "C. Troost 1739" (Mauritshuis. Jeronimus Tonneman; Amsterdam, 21.X.1754, Lot 4; Harencarspel. Amsterdam, 11.V.1756, Lot 199–202, Df640 Yver, for Johan van der Marck; Amsterdam, De Winter & Yver, 25.VIII.1773, Lot 1, Df1000 with three others. J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 28.III.1829, Lot 6, Df50; De Vries; acqu. 1829). Exh.: Troost 1993, no. 9. Lit.: Niemeijer 1973, p. 273, no. 400T; Buvelot 2004, no. 179 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.307 ~cop. Sara Troost, gch. Lit.: Niemeijer 1973, p. 273 repr.

J.727.308 De lierman, from the play *De ontdekte schijnendug*, pstl, 51.7x68.7 (Mauritshuis. Hendrik Verschuring, Den Haag, 1751. F. van de Velde; amsterdam, 16.I.1775, Lot A26, Df55; Van Os. J. Smies & al; Amsterdam, 24.II.1834, Lot M15. Don Mej. G. J. L. van Dijk, Den Haag, 1897). Exh.: Rotterdam 1946, no. 92; Troost 1993, no. 6. Lit.: Niemeijer 1973, no. 684T repr.; Buvelot 2004, no. 609 repr. φ

J.727.309 Gezigt van een buytenm daa een lierman speelt, pstl (C. Troost; Amsterdam, 16.III.1750, Lot 4, Df127; Hoet. ?M. Oudsen; Rotterdam, 3.XI.1766, p. 168, Lot 4, Df52). Lit.: Niemeijer 1973, no. 687T n.r.

J.727.31 Pefroen met her schaapshooft, episode from the play of this name by Ysbrand Vincent, 1669, based on *Lubin ou le sot vangé* by Raymond Poisson, 1661, pstl, gch./ppr, 63x50.5, sd ↗ "C. Troost 1739" (Mauritshuis. Jan Jacob de Brujin, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829). Exh.: Troost 1993, no. 9. Lit.: Niemeijer

1973, p. 277f, no. 419T; Buvelot 2004, no. 185 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.313 ~Rumor erat in casa, pstl, gch./ppr, 57x73, sd ↗ “C. Troost”. Lit.: Buvelot 2004, no. 189 repr. Φ

J.727.314 NELRI series, pstl, gch./ppr, (Mauritshuis). ?Comm. Theodoor van Snakenburg, Leiden, 1739–40; J. Tak, Zoeterwoude, 5.IX.1781, no. 118–122; sale, 1790, Df2030; J. A. Bennet; Leiden, C. C. van der Hoek, 1.IV.1829 & seq., p. 141, Lot 60, Df1600; acqu. Df2500, 1829. Exh.: Troost 1993, nos. 23–31. Lit.: Niemeijer 1973, p. 337f, nos. 653T A–E; Buvelot 2004, no. 186–191 repr.; Mary Klinger Lindberg, “Inebriation or dramatic event”, in *Theaterwetenschap spelenderwijs*, ed. Peter Eversmann & al., Amsterdam, 2004, pp. 216–33, repr.

J.727.315 ~Nemo loquebatur, pstl, gch./ppr, 56.5x72.5, sd ↗ “C. Troost 1740”. Lit.: Buvelot 2004, no. 186 repr. Φ

LARGER IMAGE

J.727.317 ~Erat sermo inter fratres, pstl, gch./ppr, 56.5x72.5, sd ↗ “C. Troost 1740”. Lit.: Buvelot 2004, no. 187 repr. Φ

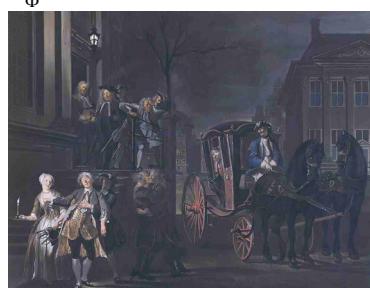
J.727.319 ~Loquebantur omnes, pstl, gch./ppr, 56.5x72.5, sd “C. Troost/1740”. Lit.: Buvelot 2004, no. 186 repr. Φ

J.727.321 ~Rumor erat in casa, pstl, gch./ppr, 57x73, sd ↗ “C. Troost”. Lit.: Buvelot 2004, no. 189 repr. Φ

J.727.323 ~Ibant qui poterant, qui non potuere cedabant, pstl, gch./ppr, 56.5x72.5, sd ↗ “C. Troost 1739”. Lit.: Buvelot 2004, no. 190 repr. Φ

Photos courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.326 Het disput van de doktoren Raasbollius en Urinaal, episode from the play *De wiskunstenaars of 't gevlugete juffertje* by Pieter Langendijk, 1715, sc. xix, pstl, gch./ppr, 60.5x49, sd ↗ “C. Troost/1739” (Mauritshuis). Jan Jacob de Bruijn, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829. Exh.: Troost 1993, no. 21. Lit.: Niemeijer 1973, no. 450T; Buijsen 1993; Buvelot 2004, no. 191 repr. Φ

J.727.329 ~variant, chlk, gch., pstl/ppr, 41x57 (Moscow, Pushkin Museum, inv. 2993. M. B. Benediktov, Moscow, 1937). Lit.: Данилова 1995, p. 546 repr. Φ

J.727.331 Het disput van de doktoren Raasbollius en Urinaal, from *De wiskunstenaars of 't gevlugete juffertje*, sc. xix, pstl (Pfeiffer en Dupré; Amsterdam, 11.iv.1836, Lot 1, Df3.50; Gruyter. Amsterdam, 27.iv.1847, Lot 28). Lit.: Niemeijer 1973, no. 453T n.r.

J.727.332 De Herberg “De Schaar”, cr. clr, 37x49, sd ↗ “C. Troost 1740” (C. Pllos van Amstel; sale, Amsterdam, 3.III.1800, Lot D8, Df105; Yver. H. van Eyl Sluyter; Amsterdam, 26.XI.1814, Lot VU976, Df22.50. J. de Vos; Amsterdam, 22.V.1883, Lot 517, Df305; August Coster; Brussels, 17–18.V.1907, Lot 434, Df725; Roos. A. Staal; Amsterdam, 13.X.1881, Lot 42). Lit.: *Welkunst*, 1988, p. 2760 repr. Φ

J.727.334 Scene from the play *De listige vrijster*, translated by IJsbrand Vincent from Molière, *L'École des maris*, 1661, pstl, 73x56, sd “C. Troost 1741” (J. van der Marck; Amsterdam, 25.VIII.1773, p. 178, Lot 2, Df150; Winter. J. Hope, Amsterdam, cat. 1785. Amsterdam, 11.VI.1889, Lot 419, Df185; Dirksen. Mevr. van den Broek d'Obrenan-Miesgaes, Den Haag). Exh.: Rotterdam 1946, no. 99, fig. 19. Lit.: Niemeijer 1973, no. 390T φ

J.727.336 =?Een Capitale Tekening in Pastel of craion, verbeeldende de listige vryster, of bedroge voogd, door Corn. Troost, 75x58 (comm. Jero. Tonneman. J. van der Mark, acqu. 1773, Df162; Jan Hope). Lit.: “De kunstverzameling van John Hope”, in J. P. Filedt Kok & al., *Verzamelen in Nederland*, 1982, p. 204, no. 313

J.727.337 Scene from the play *De listige vrijster*, pstl, 60x50 (J. Tonnemann; Amsterdam, 21.X.1754, p. 7, Lot 8, Df160; Pronk, with pendant. Den Haag, 1.XII.1817, Lot 182. J. A. J. Carrée; Den Haag, 16.VIII.1830, Lot 58. J. G. Baron Verstolk van Soelen; Amsterdam, 22.III.1847,

p. 97, Lot B, Df48; Roos. Mevr. D. van den Wall Bake-Snouck Hurgronje, Vorden, 1973). Exh.: Amsterdam 1931, no. 366; Den Haad, 1937, no. 196. Lit.: Niemeijer 1973, no. 389T repr. φ

~pendant, *Tartuffe*. Lit.: Niemeijer 1973, no. 432T q.v.

J.727.339 Study for *De listige vrijster*, psl (N. Marcus; Amsterdam, 15.III.1779, Lot E520, Df1; Ploos). Lit.: Niemeijer 1973, no. 391T n.r.

J.727.34 Le mari, la femme et l'amant devant la porte du notaire [scene from the play *De listige vrijster*], psl, watercolour, ink, gch./ppr, 24.4x22.5, sd ↗ “C. Troost” (Paris, Tajan, 20.X.2000, Lot 209, est. Fr30–40,000, Fr38,000) φ

Photo courtesy Rijksmuseum

J.727.348 ~repl., psl, watercolour, 62.8x51.5 (Paris, Fondation Custodia, collection Frits Lugt. W. Barber. Colnaghi, London, 1928). Lit.: Niemeijer 1973, no. 327T repr. φ

J.727.351 Scene from *Lubbert Lubbertse*, gch., psl/pchm, 53x70, sd “C. Troost 1745” (Moscow, Pushkin Museum, inv. 2888. Amsterdam, 27.IV.1847, Lot 24. M. B. Benediktov, Moscow, 1937). Lit.: Niemeijer 1973, no. 394T; Данилова 1995, p. 546 repr. φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.363 De liereman, psl, gch./ppr, 51.7x68.7 (Mauritshuis. Hendrik Verschuring, The Hague, 1751; F. van der Velde, Amsterdam, 1775; J. Smies, Amsterdam, 1834; don G. J. L. van Dijk, The Hague, 1897). Exh.: Rotterdam 1946, no. 92 n.r.; Troost 1993, no. 11. Lit.: Brieger 1921, repr. p. 151; Niemeijer 1973, pp. 246ff, no. 314T; Mauritshuis in focus, 2001/1, p. 6f; Buvelot 2004, no. 193 repr. Φ

Photo courtesy Mauritshuis, The Hague

J.727.353 ~pendant: J.727.354 De Mode, psl, 53x70 (Amsterdam, 27.IV.1847, Lot 25). Lit.: Niemeijer 1973, no. 395T n.r.

J.727.355 De kraamkamer, psl, 51.5x69.5, sd “C. Troost 1746” (PC). Exh.: Rotterdam 1946, no. 102 n.r.

J.727.356 L'Étoile des rois, sujet de nuit, m/u, 51x38, 1746 (Dionis Muilman, sénateur de la ville d'Amsterdam; vente p.m., Ploos van Amstel, Pierre Yver &c., III.1773, Df24)

J.727.357 De Ingebeelde Zieke, psl, 48.3x58.4, c.1748 (J. Tonneman; Amsterdam, 21.x.1754, p. 6, Lot 10, Df100; Van Son. Amsterdam, 17.iv.1759, Lot 1, Df81; De Leth). Lit.: Niemeijer 1973, no. 340T n.r.

J.727.358 Scene from *Het verliefte Brege*, psl, chlk, watercolour, sd “C. Troost 1749” (Amsterdam, Kon. Oudheidk. Genootschap. Amsterdam, 15.VI.1772, Lot 121. Amsterdam, 9.XII.1776, Lot H454. P.P. Hogguer; Amsterdam, 18.VIII.1817, Lot 1, Df36; Hogguer. P.J. Hulswit; Amsterdam, 28.X.1822, Lot A47, Df1.25 with Lot 46. P.P. M. Kesler & al.; Amsterdam, 13.V.1844, Lot P6, Df20.25; Gruyter. A. W. M. C. VerHuell). Lit.: Niemeijer 1973, no. 440T n.r.

J.727.36 De bruiloft van Kloris and Roosje, psl, gch./ppr, 64x83, sd ↗ “C. Troost” (Mauritshuis. Jan Jacob de Bruijn, Amsterdam, 1798; J. S. de Neufville Brants, Amsterdam, 1829; acqu. 1829). Exh.: Enschede 1996, pp. 73, 93; Troost 1993, no. 11. Lit.: Brieger 1921, repr. p. 151; Niemeijer 1973, pp. 246ff, no. 314T; Mauritshuis in focus, XIV, 2001/1, p. 6f; Buvelot 2004, no. 193 repr. Φ

J.727.342 De geveinsde droefheid, episode from the play *De ontdekte schijnende* by David Lingelbach, 1687, txi, psl/ppr, 66x53.5, sd “C. Troost 1743” (Rijksmuseum inv. SK-A-1707, cat. no. 2967. A. J. Eymer; Amsterdam, 3.XI.1863, p. 30, Lot B. W. C. P. baron von Reede can Oudsthoorn; Amsterdam, 14.IV.1874, Lot 46, Df253; Engelberts, with pendant. Amsterdam, 27.X.1874, Lot 97. W. J. M. Engelberts & al., Amsterdam, 28.IV.1875, Lot 44. Don S. W. Josephus Jitta 1897). Exh.: Leiden 1850, no. 96; Rotterdam 1946, no. 75 n.r.; Arnhem 1956, no. 34. Lit.: Niemeijer 1973, no. 401T; Thiel 1976 Φσ

Photo courtesy Rijksmuseum

J.727.345 Bribery scene from the play *Hopman Ulrich of de bedrogen gierigheid* by Johan van Paffenrode, 1661, psl/pchm, 62x50, sd “C. Troost 1745” (Rijksmuseum SK-A-1708, cat. no. 2967. ?Jan Lambers; Amsterdam, 6.V.1788, Lot 88, Df37.10; Fergusson. ?Jan Veenings; Amsterdam, 13.IV.1796, Lot 12, Df19; Hoekers. A. J. Eymer; Amsterdam, 3.XI.1863, p. 30, Lot A. W. C. P. baron von Reede can Oudsthoorn; Amsterdam, 14.IV.1874, Lot 46, Df253; Engelberts, with pendant. Amsterdam, 27.X.1874, Lot 97. W. J. M. Engelberts & al., Amsterdam, 28.IV.1875, Lot 44. Don S. W. Josephus Jitta, 1897). Exh.: Leiden 1850; Rotterdam 1946, no. 76 n.r.; Arnhem 1956, no. 35. Lit.: Niemeijer 1973, no. 322T repr.; Thiel 1976 Φ

J.727.364 Een zaal met een musicerend gezelschap, psl (C. Troost & al.; Amsterdam, 16.III.1750, Lot 2, Df129; Schouman. ?M. Oudaen; Rotterdam, 3.XI.1766, p. 168, Lot 47, Df51). Lit.: Niemeijer 1973, no. 616T n.r.

J.727.365 Episode from the play *De ontdekte schijnende*, psl (A. Borwater; Den Haag, 20.VII.1756, Lot 34, Df73). Lit.: Niemeijer 1973, no. 417T n.r.

J.727.366 Andromache voor Pyrrhus, scène van Racine, *Andromaque*, psl, 56x72.4 (Amsterdam, 11.V.1756, Lot 121, Df70; Yver, for J. van der Marck; Amsterdam, 25.VIII.1773, p. 177, no. 5, Df57; Yver. Joseph Vallette; Amsterdam, 26.X.1807, Lot 2). Lit.: Niemeijer 1973, no. 270T n.r.

J.727.367 Horatius terugkerend van de overwinning op de Curach, Livius, I:24, Valerius Maximus, VI:3, 6, psl, 51.2x66.8 (Amsterdam, 11.V.1756, Lot 204, Df52; Haage). Lit.: Niemeijer 1973, no. 272T n.r.

J.727.368 Landschap in maneschijn, psl (Amsterdam, 4.III.1765, Lot I 77, Df7; A. Smit). Lit.: Niemeijer 1973, no. 850T n.r.

J.727.369 Corps de garde où trois officiers consultant une carte géographique, cr. clr, 35x48.6 (Dionis Muilman, sénateur de la ville d'Amsterdam; vente p.m., Ploos van Amstel, Pierre Yver &c., III.1773, Df186. =? Van der Marck; Amsterdam, De Winter & Yver, VIII.1773, Df470; Delfos. Neyman; Paris, Basan, 1776, 430 livres)

~grav. Houbraken

J.727.370 Corps de garde, de même grandeur (Neyman; Paris, Basan, 1776, 150 livres)

J.727.371 Scene from *De Schilder door liefde*, II:iv, psl, 49.6x62.3 (J. L. Strantwijk; Amsterdam, 10.V.1780, Lot 260, Df20; Fouquet. J. H. Viet; den Haag, 25.IX.1780, Lot 149. J. W. Heybroek; Rotterdam, 9.VI.1788, Lot 142, Df28; Cramer). Lit.: Niemeijer 1973, no. 427T n.r.

J.727.372 Scene from *La Fille ruse*, 73x57 (Johan van der Marck; Amsterdam, De Winter & Yver, VIII.1773, Df150; Winter)

J.727.376 Landschap met boerenerf, pstl (A. de J. de Pinto; Amsterdam, 11.IV.1785, Lot 149, Df0.18; Yver). Lit.: Niemeijer 1973, no. 800T n.r.

J.727.377 Een boer bij een boom zijn water makende wordt door twee jonge meisjes bespied, pstl (A. Schouman; Den Haag, 10.XII.1792, Lot 738). Lit.: Niemeijer 1973, no. 796T n.r.

J.727.378 Een krijksman met een genie, pstl (Van Dyl; Amsterdam, 10.I.1814, Lot D31). Lit.: Niemeijer 1973, no. 758T n.r.

J.727.379 Intérieur met een krijksman, achter een zittende vrouw staande, pstl (J. Fokke; Amsterdam, 29.VI.1814, Lot 1, Df7.75; Gruyter). Lit.: Niemeijer 1973, no. 736T n.r.

J.727.38 Trois dessins, pstl (J. A. Bennet; vente p.m., Leiden, C. C. van der Hoek, 1.IV.1829 & seq, p. 134, no. 12)

J.727.381 Een landelijk feest, pstl (Amsterdam, 13.IV.1829, Lot 1, Df12; Gruyter). Lit.: Niemeijer 1973, no. 816T n.r.

J.727.382 Een heer die een jong naaiertje liefkoost wordt bespied door zijn knecht, pstl/pchm, 42x34 (René de La Faille de Waerloos & al.; Amsterdam, 19.I.1904, Lot 360, Df30; Boerner). Lit.: Niemeijer 1973, no. 641T n.r.

J.727.383 Scène du *Tartuffe* de Molière, IV:v, pstl, 63.5x48 (?J. Tonneman; Amsterdam, 21.X.1754, p. 7, Lot 9; Df132; Pronk. ?Den Haag, 1.XII.1817, Lot 181, with pendant; ?J. A. J. Carré; Den Hag, 16.VIII.1830, Lot 59; ?J. G. baron Verstolk van Soelen; Amsterdam, 22.III.1847, p. 97, Lot B, Df48; Roos, still with pendant; Jkvr D. van Tets, Den Haag; Mevr. D. van den Wall Bake-Snouck Hurgronje, Vorden, 1973). Exh.: Rotterdam 1946, no. 103, fig. 18. Lit.: Niemeijer 1973, no. 432T repr. φ

~pendant, de Hoorndrager. Lit.: Niemeijer 1973, no. 389T q.v.

J.727.386 Scène du *Tartuffe* de Molière, IV:v, pstl, 1737 (Servad; Amsterdam, 25.VI.1778, Lot 104, Df15.10). Lit.: Niemeijer 1973, no. 434T n.r.

J.727.387 Scène du *Tartuffe* de Molière, IV:v, pstl, 91.7x51.2 (Amsterdam, 11.V.1756, Lot 205, Df51; Hoet). Lit.: Niemeijer 1973, no. 436T n.r.

J.727.388 Heren rond een speeltafel, pstl, watercolour, 31.3x39.4 (PC Russia c.1925-30. PC Paris 1972). Lit.: Niemeijer 1973, no. 624T n.r.

J.727.389 Scène de comédie, pstl, 48.3x35.6 (Paris, Ader Picard Tajan, 21.XI.1984, Lot 55, attr., ff8000)

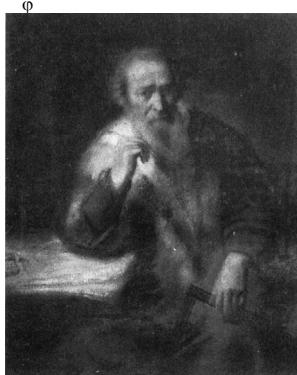
J.727.391 The lost gambler, pen, ink, pstl, gch., pnt./ppr bl., 31.1x39.2, s v "C. Troost" (A. Schwarz; Amsterdam, Sotheby's, 15.XI.1994, Lot 28 repr., est. Df15–20,000, Df9500 [=Df10,925]). Lit.: Niemeijer 1973, cat. 624T repr. Φ

Photo courtesy Sotheby's

Copies after other masters

J.727.395 The apostle Thomas, pstl, 35.2x27.7 (Besançon, musée des Beaux-Arts, inv. D283. Lambert ten Kate; Amsterdam, 16.VI.1732, p. 76, Lot 1. A. Rutgers; Amsterdam, 1.XII.1778, Lot K600, Df12; Roos. J. Otten Husly; Amsterdam, 30.IV.1798, Lot B24). Lit.: Niemeijer 1973, no. 920T n.r., as Een mathematicus, a/r Rembrandt; *Rembrandt: The master and his workshop*, exh., Berlin etc. 1991–92, p. 368, fig. 77a. A/r N. Maes pnt. (Kassel) φ

J.727.397 Christus an het kruis, pstl, 79.6x61.7, a/r Rubens (C. Troost; Amsterdam, 16.III.1750, Lot 1, Df100; Van Eys). Lit. Niemeijer 1973, no. 921T n.r.

J.727.398 Een stal met paarden, pstl, a/r Ph. Wouwerman (C. Troost; Amsterdam, 16.III.1750, Lot 3, Df65; Calkoen). Lit. Niemeijer 1973, no. 925T n.r.

J.727.399 Den aardvader Isaac, zijne zoonen zegenende, pstl, 47x58.4, a/r Rembrandt (Amsterdam, 6.XI.1776, Lot 195, Df6). Lit. Niemeijer 1973, no. 917T n.r., 2a/r Rembrandt, Jacob zegent zijn kleinzoons, pnt., 1656 (Kassel)

J.727.401 Een stande oudvader, aandachtig in een boek lezende, pstl, a/r A. Bloemaert (C. Ploos van Amstel; Amsterdam, 3.III.1800, Lot U24, Df4.10; Ferguson). Lit. Niemeijer 1973, no. 915T n.r.

J.727.401 Een lezende man, pstl, a/r A. Bloemaert (R. Vinkeles; Amsterdam, 23.IV.1816, Lot C20). Lit. Niemeijer 1973, no. 917T n.r.

J.727.402 Man, pstl, levensgroot, a/r A. van Dyck (A. Rutgers; Amsterdam, 1.XII.1778, Lot 599, Df16.5; R. Vinkeles; Amsterdam, 23.IV.1816, Lot C2. J. van Beek; Amsterdam, 2.VI.1828, Lot E15, Df3; Roos. P. H. Klarenbeek; Utrecht, 20.IX.1830, Lot F47). Lit. Niemeijer 1973, no. 918T n.r.